

กรมสุขภาพจิต

ปีที่ 16 ฉบับที่ 191 เดือนพฤศจิกายน 2552 <http://www.dmh.go.th>

“ฮึด ฮึด ฮู้ ฮู้ความสำเร็จ”

งานสัปดาห์สุขภาพจิตแห่งชาติ

1-7 พฤศจิกายน 2552

สัปดาห์สุขภาพจิตแห่งชาติ

ประจำปี 2552

สื่อเสริมพลังสุขภาพจิต

ฮึด ฮึด ฮู้

สารในเล่ม

2	ปาฐกถาพิเศษ ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	10	กิจกรรมกรมสุขภาพจิต	16	“ฮึด ฮึด ฮู้ ฮู้ความสำเร็จ”
7	“แม่จ๋า... ทำหนูทำไม”	12	“ผู้หญิงกับการถูกรังแก”		เนื่องในงานสัปดาห์สุขภาพจิตแห่งชาติ
8	ผลการตัดสินรางวัลสื่อสร้างสรรค์สุขภาพจิต ปี 2552	15	เหยี่ยวยาผู้ได้รับผลกระทบด้านจิตใจ		1 - 7 พฤศจิกายน 52
			4 จังหวัดชายแดนภาคใต้		

ปาฐกถาพิเศษ

ของ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในงาน ๑๐๐ ปี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

ในวาระ ๑๒๐ ปี สุขภาพจิตไทย

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ณ ห้องประชุมนายแพทย์ปรีชา ศตวรรษอำรง อาคารราชสาทิส ชั้น ๙

สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

“ขอแสดงความยินดีอีกครั้งหนึ่งที่ได้ทางกระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาช่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดงานนี้ขึ้นเป็นการรำลึกถึงบุคคลที่ได้กระทำคุณประโยชน์แก่สังคมมากท่านหนึ่งคือ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสใช้บริการของนายแพทย์ฝน เพราะว่าไม่ทัน แต่ว่าได้รู้จักกับบุตรหลานของท่าน ซึ่งก็ล้วนแต่เป็นคนดีที่กระทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาติบ้านเมือง ก็แปลว่าทั้งครอบครัวก็ดี และนายจิตแพทย์รุ่นหลังที่ได้กระทำประโยชน์ต่างๆ ท่านเหล่านี้ก็ให้บริการทางตรงทางอ้อมต่างๆ มากก็รู้สึกชื่นชม มา ณ ที่นี้

งานสุขภาพจิตของไทยนั้นเป็นงานสำคัญยิ่ง เพราะที่จริงแล้วคนเราจะอยู่ได้อย่างดีมีความสุข มีประโยชน์ต่อสังคม ก็ต้องมีร่างกายและจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์เป็นปกติ ระดับบุคคลก็ต้องรับประทานอาหารดีถูกสุขลักษณะ พักผ่อนพอ ออกกำลังกายเหมาะสมสม่ำเสมอ เป็นอะไรก็ต้องรักษา แต่เนิ่นๆ ด้านชุมชนก็ต้องนึกถึงอนามัย สุขภาพล เช่น ความสะอาด ไม่ใช่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด มีแมลงวันตอม หนองขึ้นส่งกลิ่นเหม็น ต้องป้องกันยุงที่เป็นพาหะนำโรค ป้องกันมลภาวะและสารพิษต่างๆ ที่เข้ามาทั้งทางด้านหายใจ ด้านอาหาร ด้านสัมผัส เป็นต้น ถ้าได้ทั้งการดูแลสุขภาพ

อนามัยและการสุขภาพแบบนี้แล้ว ทำได้จะประหยัด ดีกว่าปล่อยให้แยแล้วแก้ไข

ร่างกายที่ดีย่อมเป็นที่อาศัยของจิตใจที่ดี การที่ป่วยไข้เจ็บปวดนั้น ทำให้มีโอกาสยุ่งยากทางจิตใจ จะเห็นได้ว่าเวลาคนป่วยมากๆ นอกจากหมอที่รักษาตัว ไต ไล่ พุง แล้ว ก็ต้องมีจิตแพทย์มาช่วยเยียวยาทางจิต เพื่อให้คนไข้รู้สึกดีมีกำลังใจที่จะต่อสู้ความเจ็บไข้ของตัวเองไปคู่กัน คนที่จิตใจดีหรือสบายเป็นปกติ นั่นคือ มีความรู้สึกสดชื่น ผ่องใส คิดอะไรไปในทางบวก ในทางที่ดีที่ชอบ มีนิสัยซื่อตรง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใครๆ ก็อยากสบายกายสบายใจกันทั้งนั้น แต่ว่าการเกิดแก่เจ็บตายเป็นกรรมประจำโลกหลีกเลี่ยงไม่ได้ เจ็บป่วยก็ต้องรักษา ปัจจุบันการแพทย์เจริญ โรคภัยที่ไม่คิดว่าจะรักษาได้ก็รักษาได้ ถึงจะตายที่เรียกแล้วว่า เป็นธรรมชาติ ก็มีวิธีช่วยให้ไม่ตายอย่างทรมาน ในทางด้านจิตใจ แต่ก่อนผู้ที่เสียชีวิตหรือวิกลจริต อย่างที่เรียกง่ายๆ ว่า เป็นบ้า ชาวบ้านบางท้องถิ่นก็เรียกว่าผีบ้า คือในประสบการณ์ ได้พบคนที่เขาเรียกกันว่าเป็นบ้าก็มาก พอพิเคราะห์ดูแล้ว ก็น่าจะเกิดจากสาเหตุต่างๆ กัน เคยได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปในท้องถิ่นทุรกันดาร ในต่างจังหวัด ชาวบ้าน

เล่าว่า มีหมู่บ้านข้างๆ หมู่บ้านของเขา คนเป็นผีบ้ากันเกือบ
ทั้งหมู่บ้าน ใครไม่ผีบ้าก็ต้องรับกรรม เลี้ยงดูพวกผีบ้าไป
คือ ก็เรียกว่าในเขตนั้นพื้นฐานของคนก็ดี ถึงจะไม่เป็นญาติ
พี่น้องกัน เมื่อช่วยได้ก็ช่วย ทั้งๆ ที่ตัวเองก็ยากจนก็ต้อง
ดูแลผีบ้า พอไปดูก็เข้าใจว่าเป็นโรคขาดสารไอโอดีน ที่เขา
เรียกกันว่าเป็นโรคเอ๋ ปัจจุบันพอเห็นแล้วทราบสาเหตุ
แล้วแก้ไขกันไปมีมาก แต่ก่อนนี่คนเป็นปัญญาอ่อนเขาก็
เรียกเป็นบ้า ก็เคยเวลาไปต่างจังหวัดเช่นกัน ก็ไปคุยกับ
ชาวบ้าน ในหน่วยแพทย์ก็มีคนนำญาติมาแล้วบอกมัน
เป็นบ้า ดูแล้วก็จะมีลักษณะเหมือนคนปัญญาอ่อน มีสมอง
บกพร่อง สมัยนี้เขาเรียกบกพร่องทางสติปัญญา การปัญญา
อ่อนก็ตามที่เรียกคุณหมอดูแล ซึ่งเรียกว่าเกี่ยวข้องกัน
เพราะว่าถ้าไม่เกี่ยวใครเขาจะให้คุณหมอดูแล หรือว่า
เป็นอาการตอนสมัยเด็กๆ ได้ยินเขาพูดกันว่า อาการอย่างนี้
คุณหมอดูแลถามหา ก็เรียกว่ามันต้องเกี่ยวข้องกัน

การปัญญาอ่อนนี้ ที่จริงแล้วถ้าคิดดีๆ ก็มาจากหลาย
สาเหตุ เป็นกรรมพันธุ์บ้าง คลอดผิดปกติบ้าง อะไรต่ออะไร
ป้องกันแก้ไขได้บ้างไม่ได้บ้าง หรือทำให้เบาบาง หรือทำ

ให้ช่วยเหลือให้อยู่ก็ได้ บางคนก็เสพยาเสพติด หรือเป็น
ปีศาจสุรา ทำให้พี่น้อง อาละวาดเหมือนคนเสียจริต
เข้าใจว่าในเรื่องของการเสพยาเสพติดนี้ก็อยู่ในความ
รับผิดชอบดูแลของสถาบันจิตเวชเช่นเดียวกัน เพราะว่า
พอเสพยาแล้ว มีอาการก็เหมือนกัน ก็ต้องพยายามอยู่
ในพวกที่น่าจะป้องกันได้หรือแก้ไขได้พอสมควร บางคน
ที่ประสบความสำเร็จหายหน้าหรือผิดหวังอย่างรุนแรง เช่น
ประสบภัยเศรษฐกิจ ภัยสึนามิ หรือตึกเวิลด์เทรดในสหรัฐ
ถูกโจมตี เขาก็ต้องมีคณะจิตแพทย์ไปช่วย บางคนก็ว่าเสียจริต
เพราะว่ากรรมพันธุ์ ในครอบครัวมีคนที่เป็นเสียจริตกันมาก
ก็ไม่ทราบว่าจะครอบครัวไหนเป็นบ้าง จำได้ว่าสมัยตอนเด็กๆ
ผู้ใหญ่ก็เตือนไว้ว่าต้องระวัง คือ ไม่ว่าจะจะมีเหตุอะไรต้อง
ควบคุมสติ ควบคุมจิตใจไว้อย่างดี ไม่งั้นจะต้องไปใช้บริการ
ของโรงพยาบาล ซึ่งเขาก็มีอีกชื่อหนึ่งนอกจากที่กล่าวมา
แล้วว่า โรงพยาบาลคนเสียจริต โรงพยาบาลหลังคาแดง
ก็มีเรียกว่าปากคลองสาน อีกอย่างหนึ่งก็คือ บางคนเขา
จะเรียกให้ฟังเป็นฝรั่งหน่อยๆ เขาเรียก Klongsan Park
ก็เป็นพวกกรรมพันธุ์ หรือบางคนก็บอกว่าเขาผิดปกติด้วย

สารเคมีในสมอง อันนี้ก็เกินสติปัญญาที่จะเข้าใจได้ เขาบอกว่าจริงๆ ก็ไม่น่าจะบ้าไปแก้ไข เพราะมีสารเคมีไม่สมดุล หรือว่าฮอร์โมนเปลี่ยนแปลงไป มีคนหนึ่งในวังสมัยเมื่อตอนนั้นก็เด็ก ๆ ๕ - ๖ ขวบ ก็มีคนในนั้นอยู่คน เขาเป็นคนจิตใจดี มาเล่นด้วยอะไรต่างๆ แต่ว่าพอตอนหลังเขาเป็นแบบนี้ เข้าใจว่าเป็นเรื่องของฮอร์โมน ก็ต้องมาอยู่โรงพยาบาลสมเด็จพระยาเป็นเวลานาน ออกก็ไม่ได้ จนกระทั่งได้เป็นหัวหน้าผู้ป่วย นำผู้ป่วยอื่นๆ ทำการฝีมือต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ แล้วก็พอออกมา ก็ปรากฏว่าไม่มีความสุขเพราะอยู่ไม่ได้ ก็จำเป็นต้องกลับมาอาศัยอยู่ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยานี้อีกต่อไป แต่โบราณก็ไม่ทราบว่าเขาแก้ไขปัญหายังไงก็คงไม่ทราบ อาจจะแก้โดยวิธีทางไสยศาสตร์บ้างหรือไม่ไสยศาสตร์ ก็จับผู้ป่วยขังไว้ จนกระทั่งเมื่อสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่ผู้ป่วย ๓๐ รายนั้น ก็ไม่แน่ใจว่าในเบื้องต้นนี้ จะได้รับการรักษาอย่างสมัยใหม่หรือยัง แต่ได้ยินว่ามีแพทย์ชาวต่างประเทศมาก่อนแล้ว ตอนหลังก็มีคุณหมอไทยคือคุณหลวงวิเชียรแพทยาคม สมัยก่อนนั้นก็นอกจากเรียกว่าคุณหมอฝนถามหา แล้วเขาก็บอกว่า คุณหลวงวิเชียรถามหา ก็มีเหมือนกัน คนรุ่นเก่าๆ เรื่องคุณหลวงวิเชียรนี้ พอได้รู้จักกับครอบครัวญาติมิตรคุณหลวงวิเชียร เช่นเดียวกัน

ก็เล่ากันมา มีเรื่องเล่าหลายอย่าง ก็ต่อด้วยคุณหมอฝนรุ่นคุณหลวงวิเชียร แล้วต่อด้วยคุณหมอฝน ก็ถือว่าเป็นผู้ใช้วิชาการเป็นเหตุผลทางวิทยาศาสตร์แก้ไขปัญหา แล้วก็ก็เป็นตัวอย่างแก่แพทย์รุ่นหลัง ถึงจะใช้วิทยาศาสตร์แต่ท่านเหล่านี้ก็ต้องเป็นผู้ที่มีเมตตาจิตสูง มีสติ ก็ต้องครองสติไว้ดีๆ เหมือนกัน ก็เพราะว่าต้องประสบพบเห็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นต้องใจเย็นอย่างมาก

เคยอยู่ครั้งหนึ่งเข้ามา พาลูกศิษย์มาดูงานที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยา นายแพทย์ท่านหนึ่งก็บรรยายให้ฟังว่าคนที่มาอยู่ที่โรงพยาบาลนี้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นบ้า เพียงแต่ว่าไม่สบายใจนิดหน่อย เช่น ทะเลาะกับแฟนก็มาได้ มีส่วนที่สวยงาม ทำให้สงบสบายออกสบายใจ ก็ออกมาดูสวน ก็รู้สึกประทับใจจริงๆ เพราะว่าสวนเนี่ยเป็นสถานที่ที่ใครไปนั่งไปอยู่แล้ว ก็จะมีรู้สึกสงบจิตใจได้ อย่างสวนต่างๆ ในทั่วโลก ไปสังเกตดูผู้ที่ดูแลสวนนี่มักจะสบายใจ มีอายุยืนยาว อารมณ์ดี ก็เห็นว่า การจัดสวนที่ดีของที่โรงพยาบาลนี้ก็มีส่วนหนึ่งที่ช่วยเหลือผู้ป่วยได้มาก แต่ตอนนั้นนึกอยู่ในใจไม่ได้แสดงความคิดเห็นออกมาว่าทางโรงพยาบาลประชาสัมพันธ์ในลักษณะนี้ คงมีที่สันทัดเพื่อให้บริการได้เหมือนรีสอร์ท แต่ที่จริงก็ไม่จริง เพราะว่าที่ทางไม่พอ

แพทย์ก็จำกัด ผู้ที่เกษียณอายุไปแล้วก็ต้องมาทำงาน เงินทองก็ไม่ได้ จะสร้างตึกหรือจะบอกบุญอะไรก็ไม่ง่าย เพราะว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นคนยากจน ถึงจะมีเงินก็ไม่ค่อยอยากจะทำแต่ก่อนนี้เคยเป็นผู้ป่วยที่โรงพยาบาลนี้ เขารักษาได้ดีมาก ก็ไม่อยากจะพูด แต่ที่จริงเป็นแล้วก็หายาก เดี่ยวนี้ยังดีกว่าแต่ก่อน น่าจะดีกว่าสมัยคุณหมอฟน

มีประสบการณ์ส่วนตัวอีกอย่างหนึ่งคือ เมื่อประมาณ ๓๐ ปี หรือกว่า ๓๐ ปีมาแล้ว ชอบเลี้ยงเด็ก ก็เด็กกำพร้าบ้าง ไม่กำพร้าบ้าง บางทีก็มาอาศัยด้วย มาเรียนหนังสือ หรือ เขามากให้ หรือไปหามาเอง ที่นี้ก็คน ก็ต่าง ๆ นานา มีสภาพจิตที่แตกต่างกัน ก็ต้องหาทางพยายามแก้ไข จึงเดินเข้าไปในโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในหน่วยจิตเวช ไม่ใช่ที่ สมเด็จพระเจ้าพระยา เป็นโรงพยาบาลที่เขาเรียกว่าทั่วไป มีทุก ๆ โรค แต่ว่ามีแผนกจิตเวช เพื่อที่จะปรึกษาแพทย์ จิตเวชเด็ก ว่าอย่างนี้จะช่วยเด็กอย่างไร เพราะว่าทฤษฎี การเลี้ยงเด็กมีหลายอย่าง สมัยเมื่อเด็ก ๆ ผู้ใหญ่บอกว่า ต้องกอดมันไว้มาก ๆ คือที่โดนมาเนี่ยต้องกอดไว้ หรือผู้ใหญ่ ต้องทำชีวิตเราให้มันยากลำบากกว่าปกติ เพื่อที่จะได้ เขาบอกกันว่าต่อไปในชีวิตที่จะมาถึงข้างหน้า อะไร ๆ ที่จะ เดือดร้อนที่จะลำบากยังมีอีกแยะ เพราะฉะนั้นต้องค่อย ๆ

ฝึกไปให้มีความอดทน ให้ใช้ความคิด ไม่ใช่ว่าอยากได้อะไร มันมาถึงมือ ถึงตัวหมดทุกอย่าง อันนี้ก็แบบหนึ่ง กับอีก แบบหนึ่ง เขาก็บอกว่าเด็กเนี่ยอย่าไปกดดัน กดดันแล้ว เด็กจะมีปัญหาต่อไปในสมัยเมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่ เพราะว่า ประสบการณ์ที่ไม่ดีของเด็กก็จะทำให้ติดตัวไปจนถึงยามที่ เขาเป็นผู้ใหญ่ ก็คงทั้งสองอย่างนั้นแหละ แต่ตรงไหนเป็น จุดพอดีก็ต้องไปคุยกัน ก็แค่นี้ แต่ว่ามีคนสมัยนั้นมาเตือน ด้วยความหวังดี มาว่ามากมาย ว่าการที่มีคนเขาเห็นเดิน เข้าไปในแผนกจิตเวชนั้น จะสร้างภาพพจน์ที่เสียหาย อยู่ ๆ เป็นเจ้านายเดินเข้าแผนกจิตเวช มันกระไรอยู่ ก็รู้สึก ว่าจริงไม่จริงก็ตาม มันเป็นผลอย่างหนึ่งที่สะท้อนความคิดเห็น ของคนบางคนในสมัยก่อนที่สะท้อนให้เห็นว่าแพทย์ พยาบาลที่ทำงานฝ่ายจิตเวช หรือว่าเจ้าหน้าที่นักจิตวิทยา หรือใครก็ตาม ต้องทำงานยาก เพราะว่าคนมองเขาในแง่ ที่ไม่ดี และก็ยังอดทน นี่ก็เป็นเรื่องที่ต้องแก้กันพอสมควร แต่ว่าขณะนี้ก็อาจจะนึกไม่ออก เพราะมันเป็นเรื่องธรรมดาที่ หุ่นตาก็มีคนเข้าไปพบจิตแพทย์เยอะแยะไปหมดเสียเงิน แพง ๆ ก็มี เคยคุยกับจิตแพทย์ชาวต่างประเทศว่า มีปัญหา ว่าจะหาทุนช่วยโรงพยาบาลจิตเวชยาก ตอนนั้นคุณหญิงฯ ก็พยายามทำ ก็ต้องนับว่ายากกว่าช่วยโรงพยาบาลทั่ว ๆ ไป

แพทย์ท่านนั้นบอกว่า จริง ๆ น่าจะทำแผนกจิตเวชในโรงพยาบาลทั่วไป ก็ลองมาคุยๆ กัน ก็ปรากฏว่า จริงๆ แล้วกรณีที่หนักๆ ก็ต้องพึ่งโรงพยาบาลเฉพาะทางเช่นสมเด็จเจ้าพระยาอยู่ดี

ก็น่าจะถือโอกาส ๑๐๐ ปี คุณหมอฝน ศึกษาเป็นตัวอย่าง ช่วยผู้ป่วยที่นำส่งสาร และก็ไม่ใช่เฉพาะผู้ป่วย เพราะว่าเคยทำงานด้านสังคมอยู่ ปรากฏว่าครอบครัวไหนที่มีคนป่วยทางจิตเวชเนี่ย มีผลกระทบต่อคนอื่นๆ ในครอบครัว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจทั้งทางด้านจิตใจ อื่นๆ อีกมากมาย ปัจจุบันนี้ก็มียุทธศาสตร์ที่ช่วยผู้ป่วยได้มาก นอกจากการใช้เสื้อ Strait Jacket เป็นเสื้อที่ใส่แล้วกระดูกกระดิกไม่ได้ ซึ่งได้ไปเห็นในพิพิธภัณฑ์ที่นี่ แล้วก็มีการใช้ยา ซึ่งก็มีคนบ่นมากกว่าใช้ยาแล้วทำให้มีผลตรงกันข้าม เช่น เคยกระตือรือร้นแบบมากเกินไปก็กลายเป็นคนเซื่องซึม ก็กลับไปอีกทางถ้าไม่พอเหมาะ หรือว่าอาจจะมียุทธศาสตร์ เขาก็ใช้ทางด้านจิตวิทยา ใช้การกีฬา ใช้ศิลปะ เขียนภาพ หรือดนตรี แล้วก็มีส่วนคนผู้ป่วยที่เขาช่วยกันเอง ได้รู้จัก ได้พบเขา เขาเป็นผู้ป่วยที่เป็นนายกสมาคมผู้ป่วยจิตเวชของคุณหมอหรือครูเป็นเพียงที่ปรึกษา ก็นับว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เพราะประเดี๋ยวตามหมายฯ เขาก็บอกว่า

จะให้ไปวาดภาพ อันนี้ก็ยิ่งสงสัยอยู่เหมือนกันว่า เป็นเรื่อง ที่ทางโรงพยาบาลอยากให้บริการหรือเปล่า เพราะว่าเคยเห็นคนที่เขาเป็น เขาไปโรงพยาบาล แล้วแพทย์ท่านให้เขียนภาพ แล้วก็ทำวิเคราะห์จากภาพที่เขียนนั้นว่าเป็น อย่างนั้นอย่างนี้ แล้วมีแนวทางในการรักษาอย่างไร แล้วก็บรรยายได้ว่า สภาพจิตในขณะเขียนเป็นอย่างไร ครูก็ใช้ หรือแพทย์ก็ใช้ ก็ไม่ทราบว่าเป็นความประสงค์ดีหรือยัง ใจ ที่ให้มาร่วมกิจกรรมนี้

สุดท้ายนี้ก็ขอร่วมรำลึกถึงศาสตราจารย์นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ผู้บุกเบิกวิชาจิตเวชศาสตร์ และการส่งเสริมสุขภาพจิต ผู้ก่อตั้งสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย และส่งเสริมให้มีการศึกษา และอุดหนุนการวิจัยในด้านนี้ให้ก้าวหน้าต่อไป... ขอจบ” 🙏

ถอดความโดย

นายเกริก นพรัตน์ นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
นางสาวกิงดาว ศรีวรรณ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
(ที่มาจากหนังสือฝากไว้ให้แผ่นดิน ปี ๒๕๕๖ ฝน แสงสิงแก้ว)

แม่จ๋า.... ทำนู่นทำไม

วารสาร คณิตปัญญา

โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชชนรินทร์

ดิฉันได้มีโอกาสอ่านหนังสือเล่มหนึ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกที่คุณพ่อคุณแม่ต้องเรียนรู้ ซึ่งเขียนโดย ศ.นพ.ซิงโม่ริ คิวโทกุ และในหนังสือเล่มนี้เมื่อดิฉันได้อ่านแล้ว ทำให้เข้าใจตามความคิดของหัวอกคนเป็นแม่ว่าการเลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโตจนเป็นคนดีในสังคมได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายและยากเกินไป เพียงแค่เราจะต้องเป็นคุณพ่อคุณแม่ที่มีความพอเพียง ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไปในการให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่ และการให้เวลาที่จะปลุกฝังในการวางรากฐานให้กับลูกน้อยที่เราฟูมฟัก เพื่อในอนาคตเขาได้เป็นเด็กที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

จากกรณีตัวอย่างที่ท่าน ศ.นพ.ซิงโม่ริ คิวโทกุ ได้เขียนไว้ ซึ่งบางเหตุการณ์ดิฉันก็คิดว่ามันเป็นเรื่องที่น่าทึ่งไม่ถึงเลยว่าจะสามารถเกิดขึ้นได้กับเด็กตัวเล็ก ๆ แต่ก็ได้รับการวินิจฉัยแล้วว่าสาเหตุมาจากการเป็นโรคแม่ทำ เช่น เรื่องของเด็กชายอายุ 10 เดือน มีอาการท้องร่วงติดต่อกันมา 4 เดือน แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าแปลกประหลาดมาก เด็กที่มีอาการท้องร่วงสภาพร่างกายกลับอ้วนท้วนสมบูรณ์ดี เมื่อคุณหมอได้ทำการสอบประวัติอย่างละเอียดก็ได้พบว่า ในระยะแรกที่เด็กเริ่มมีอาการท้องร่วงนั้นคุณแม่คงจะมีความวิตกกังวลเป็นอย่างมาก เด็กได้รับรู้ถึงความวิตกกังวลของแม่อย่างรวดเร็ว จึงทำให้เด็กมีอาการท้องร่วงมากยิ่งขึ้น ปฏิกริยาของแม่และลูกจึงก่อให้เกิดวัฏจักรเลวร้ายขึ้น เมื่อคุณหมอรู้สาเหตุของการเกิดโรค จึงได้แนะนำคุณแม่ว่าไม่ควรเป็นห่วงและกังวลกับโรคภัยไข้เจ็บของลูกจนเกินไป เมื่อคุณแม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณหมอหลังจากนั้น 1 สัปดาห์ ลูกก็ได้หายเป็นปกติไม่มีอาการท้องร่วงอีกต่อไป หรืออาจจะเป็นเรื่องโรคเบื่ออาหาร ซึ่งมีสาเหตุมาจากแม่ทำ กล่าวคือ คุณแม่พาลูกน้อยมาพบคุณหมอด้วยอาการเบื่ออาหารจากการที่คุณหมอได้ซักประวัติพบว่า ทุกครั้งที่คุณแม่เห็นเด็กคนอื่นแล้วจะนำกลับมาเปรียบเทียบกับลูกตัวเอง และรู้สึกว่าลูกของตัวเองนั้นตัวเล็กกว่าเด็กคนอื่น และก็รู้สึกที่ว่าลูกตัวเล็กนั้นเพราะลูกไม่ยอมกินอาหาร คุณแม่จึงเกิดความกระวนกระวาย และได้พยายามเคี่ยวเข็ญให้ลูกกินอาหารอย่างเต็มที่ บางครั้งคุณแม่ถึงขั้นดุว่ากล่าว และลงไม้ลงมือกับลูกเพื่อให้ลูกได้ทานอาหาร แต่แทนที่ลูกจะกินอาหารให้มากขึ้นกลับทำให้ลูกกินน้อยลง จนลูกเกิดอาการเบื่ออาหาร เมื่อคุณหมอได้ทราบสาเหตุแล้วก็ได้พูดคุยกับคุณแม่ว่าเมื่อถึงเวลาทานอาหารคุณแม่ไม่ควรดุว่ากล่าวลูก แต่ควรที่จะหาวิธีจูงใจให้ลูกกินอาหาร โดยการกล่าวยกย่องชมเชย และควรทำให้บรรยากาศในการกินอาหารมีความรู้สึกสนุกสนานไม่ใช่การบังคับ อย่าทำให้ลูกรู้สึกว่าการกินอาหารเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย

จากตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหนังสือโรคแม่ทำที่ดิฉันได้กล่าวมานี้ การเป็นคุณแม่ที่มีความวิตกกังวลมากเกินไป หรือจะเป็นคุณแม่ที่ชอบเคี่ยวเข็ญ ดุว่ากล่าว ไม่เห็นลูกเป็นศูนย์กลางแต่แม่เป็นศูนย์กลางเอง จะเห็นได้ว่าลูกจะได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในบางครั้งปฏิกริยาที่ลูกได้แสดงออกมาทั้งทางการเจ็บป่วย หรือทางจิตใจนั้น ลูกน้อยได้พยายามที่จะบอกกับแม่ว่า “อย่าทำหนู” และกว่าที่คุณแม่จะรู้ตัวก็ใช้เวลาจนถึงสิ่งที่เราทำนั้นไม่ถูกต้อง คุณพ่อคุณแม่บางท่านอาจจะไหวตัวทันก็จะได้ทำการปรับเปลี่ยนการเลี้ยงดูลูก แต่คุณพ่อคุณแม่บางท่านไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับลูก และไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร คุณพ่อคุณแม่ก็ต้องเตรียมใจที่เมื่อลูกเติบโตขึ้นมาเขาอาจจะไม่เป็นดังที่เราได้คาดหวังเอาไว้ค่ะ 🙏

ผลการตัดสินรางวัล สื่อสร้างสรรค์สุขภาพจิต ประจำปี ๒๕๕๒

■ สาขาสื่อภาพยนตร์ ๕ ผลงาน ได้แก่

- ชื่อภาพยนตร์ หนึ่งใจเดียวกัน
บริษัทผู้ผลิต โอเรียนทัล อายส์ จำกัด
- ชื่อภาพยนตร์ ก้านกล้วย ๒
บริษัทผู้ผลิต กันตนา กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
- ชื่อภาพยนตร์ ความจำสั้น แต่รักฉันยาว
บริษัทผู้ผลิต GTH
- ชื่อภาพยนตร์ ความสุขของกะทิ
บริษัทผู้ผลิต สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- ชื่อภาพยนตร์ ม.๓ ปี ๔ เรารักนาย
บริษัทผู้ผลิต บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)

■ สาขาสื่อละครโทรทัศน์ ๕ ผลงาน ได้แก่

- ชื่อละคร โบทันกลีบสุดท้าย
บริษัทผู้ผลิต บริษัท ทีวีซีน แอนด์ พิคเจอร์ จำกัด
- ชื่อละคร เทวดาสาธุ
บริษัทผู้ผลิต บริษัท บรอดคาซท์ ไทย เทเลวิชั่น จำกัด
- ชื่อละคร พระจันทร์สีรุ้ง
บริษัทผู้ผลิต บริษัท ละครไท จำกัด
- ชื่อละคร ดงผู้ดี
บริษัทผู้ผลิต บริษัท แอค-อาร์ต เจเนอเรชั่น จำกัด
- ชื่อละคร สู้ฝันวันจันทร์
บริษัทผู้ผลิต บริษัท ฮู แอนด์ ฮู จำกัด

กิจกรรมงานสุขภาพจิต

ตรวจเยี่ยมงานสุขภาพจิตผู้สูงอายุ

ทีมงานของศูนย์สุขภาพจิตที่ 10 ร่วมกับคณะผู้บริหารของกรมสุขภาพจิต นำโดยนายแพทย์ชาติรี บานชื่น อธิบดีกรมสุขภาพจิต และคณะตรวจเยี่ยมศึกษาดูงานรูปแบบการดำเนินงานสุขภาพจิตผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองตองพัฒนา โดยได้เข้าตรวจเยี่ยม คือ ชมรมผู้สูงอายุ ณ ศูนย์เอนกประสงค์ผู้สูงอายุป่าเป่า มีผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ให้การต้อนรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองตองพัฒนา และโรงเรียนหนองตองพัฒนาดูงานเรื่องสร้างความเป็นผู้นำ/ความยุติธรรมในชุมชนของนักเรียน ในวันที่ 10 กันยายน 2552 ณ พื้นที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยงานดีเด่นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

นางเพียว บัวรุ่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารเป็นผู้แทนของโรงพยาบาลศรีธัญญาเข้ารับประทานรางวัลหน่วยงานดีเด่น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกรมสุขภาพจิต อันดับ 2 จากพระองค์เจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทิந்தตามาดู วันที่ 9 กันยายน 2552 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

พลังสุขภาพจิต พลิกวิกฤติเป็นโอกาส

โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนนครินทร์ร่วมกับศูนย์สุขภาพจิตที่ 5 จัดโครงการพลังสุขภาพจิต พลิกวิกฤติเป็นโอกาส โดยมีนายพิเชษฐ พัฒนโชติ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน และนายแพทย์วิระเพ็ญจันทร์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต เป็นผู้กล่าวรายงาน เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552 ณ บริษัท แป้งมันเยี่ยมเฮง จังหวัดนครราชสีมา

รับรางวัลหน่วยงานดีเด่น

ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถาบันกัลยาณ์ราชชนนครินทร์ นำทีมโดยนายแพทย์ศิริศักดิ์ ธิติติลกรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันกัลยาณ์ฯ เข้ารับประทานรางวัลหน่วยงานดีเด่นด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของกรมสุขภาพจิต จากพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทิந்தตามาดู เนื่องในการประชุมวิชาการพัฒนาจริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข ครั้งที่ 4 ประจำปี 2552 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2552 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

รางวัลคนดีศรีสาธารณสุข

นายแพทย์ประภาส อุคราพันธ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล จิตเวชนครราชสีมาราชชนครินทร์แสดงความยินดีกับนางพรทิพย์ คงสัตย์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ที่ได้รับรางวัลคนดีศรีสาธารณสุข ประจำปี 2552

ตรวจเยี่ยมงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชชนครินทร์ โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ตรวจเยี่ยมงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก เพื่อพัฒนางานการพยาบาลผู้ป่วยนอก ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น วันที่ 7 กันยายน 2552

เสริมสร้างศักยภาพในการดูแลผู้บกพร่องทางปัญญา

สถาบันราชานุกูล ร่วมกับ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สาขาเขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร) จัดโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการดูแลผู้บกพร่องทางปัญญา โดยใช้กระบวนการทางศิลปกรรมบำบัด ระหว่างวันที่ 13 - 14 สิงหาคม 2552 ณ ห้องประชุมวังเทพพรหมภิมานรีสปอร์ต

พัฒนาศักยภาพเยาวชน และครอบครัวไทยในยุคไซเบอร์

2 ก.ย. 52 โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชชนครินทร์ ร่วมกับโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา จัดโครงการอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพเยาวชน และครอบครัวไทยในยุคไซเบอร์ อาคารจริยธรรม โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนา อ.วัฒนานคร โดยมีเยาวชนและผู้ปกครองเข้าร่วมจำนวนมาก

หน่วยงานในสังกัดกรมสุขภาพจิตจัดงานให้กับผู้เกษียณอายุราชการ “วันวานที่ปากเพียร วันเกษียณที่ภาคภูมิใจ”

โรงพยาบาลจิตเวช นครราชสีมาราชชนครินทร์

โรงพยาบาลจิตเวช นครสวรรค์ราชชนครินทร์

โรงพยาบาลศรีธัญญา

“ผู้หญิงกับการถูกระงับการรุนแรง”

(25 พฤศจิกายน วันรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง)

ความรุนแรงในสตรีและปัญหาสิทธิสตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วโลกมิใช่เฉพาะเมืองไทยเท่านั้น เป็นปัญหาของคนทั้งโลก ดังจะเห็นได้จากกลุ่มองค์กรที่ต่อสู้เพื่อผู้หญิงทั่วโลกได้ร่วมตกลงกันในวันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปีเป็นวันรณรงค์ต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิงเพิ่มขึ้นอีกวันหนึ่ง จากเดิมมีเฉพาะวันสตรีสากล คือวันที่ 8 มีนาคมของทุกปีที่มีอยู่ก่อนแล้ว ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันรำลึกถึงเหตุการณ์เมื่อปี 2503 ที่ผู้หญิงนักต่อสู้ชาวโดมินิกัน 3 คน ถูกผู้นำเผด็จการลอบสังหารโหด และนั่นคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้องค์กรสตรีทั่วโลกต่างร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านและยุติความรุนแรงต่อสตรี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในเดือนธันวาคม 2538 และได้ให้ความหมายของความรุนแรงต่อสตรีว่า หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เป็นความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นผลหรืออาจเป็นผลให้เกิดการทำร้ายร่างกายทางเพศหรือทางจิตใจ เป็นผลทำให้เกิดการทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการขู่เข็ญคุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว

สาเหตุที่สตรีถูกระงับการรุนแรงมีสาเหตุมาจากหลายประการ อาทิเช่น ผู้ชายมีความกำหนดทางเพศสูง พยายามมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิงด้วยการใช้กำลังรุนแรง สามีเสพสุราและยาเสพติด ผู้ชายไม่พึงพอใจคนรักคู่ครองของตนเองในเรื่องอื่นๆ ขบวนการค้าประเวณี ตลอดจนระบบโครงสร้างทางสังคมที่ให้อำนาจผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงถูกเลือกปฏิบัติในหลายรูปแบบ ขณะที่ผู้ชายได้รับโอกาสแต่ผู้หญิงต้องยอมจำนนมาโดยตลอดตั้งแต่อดีต ซึ่งพบได้ในทุกชนชาติ

จากผลการศึกษาของหลายสถาบันพบว่าความรุนแรงที่ผู้หญิงได้รับมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงทางเพศนับเป็นความรุนแรงรูปแบบที่สำคัญที่สุดที่ผู้หญิงได้รับ ทั้งการล่วงละเมิด ลวนลาม คุกคามทางเพศด้วยรูปแบบต่างๆ (รวมทั้งสามีข่มขืนภรรยา ซึ่งขณะนี้กฎหมายไทยยังถือว่าไม่ผิด) ซึ่งพบได้ทั้งในระดับครอบครัวและสังคมโดยรวม และยังพบว่าผู้หญิงถูกระงับการรุนแรงทางเพศเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ เช่น สถิติคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักรเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ ปี 2545 จำนวน 7,142 คดี ปี 2546 รวม 8,511 คดี ปี 2547 รวม 10,105 คดี และปี 2548 รวม 11,546 คดี ตามลำดับ และความเป็นจริงในสังคม เหตุการณ์เช่นนี้มีมากกว่าที่รายงาน เนื่องจากผู้หญิงที่ถูกกระทำทารุณไม่กล้าที่จะแจ้งความดำเนินคดี เพราะคนที่เป็นฝ่ายกระทำมักเป็นบุคคลที่ตัวเองนับถือและเกรงกลัว ตลอดจนกลัวเสียชื่อเสียงร่วมด้วย

2. การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกทำร้ายร่างกายในที่นี้พบได้ทั้งในครอบครัว คือ การทุบตีภรรยา พ่อแม่ทำร้ายลูกสาว หรือผู้หญิงถูกแฟนตบตีอาจเพราะความหึงหวงนอกใจหรือไม่พึงพอใจกันด้วยเหตุผลต่างๆ แต่การทำร้ายร่างกายมักจะพบว่ามีความสัมพันธ์กับความรุนแรงทางเพศที่ผู้หญิงถูกระงับการรุนแรง

3. การถูกทำร้ายจิตใจ การถูกทำร้ายจิตใจในที่นี้นอกจากจะเป็นผลพวงมาจากความรุนแรงทางเพศและการถูกทำร้ายร่างกายแล้ว การที่ผู้หญิงถูกทำร้ายจิตใจโดยตรงก็พบอยู่เสมอ เช่น การที่ผู้ชายปล่อยให้ผู้หญิงรับผิดชอบครอบครัวแต่ผู้เดียว การถูกนอกใจจากสามี การขู่เชือด ถูกเหยียดหยามทำให้อับอาย เศร้าโศกเสียใจ มึนตึ๊ง ไม่พูดด้วย ตลอดจนการปิดกั้นทางสังคม เป็นต้น

4. การค้าประเวณี การค้าประเวณีนับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงต่อสตรีที่พบอยู่ในสังคมปัจจุบัน ทั้งการล่อลวงบังคับให้ค้าประเวณี บังคับให้ถ่ายภาพลามกอนาจาร ทั้งภาพนิ่งและวีดิทัศน์ เหล่านี้จะทำเป็นกระบวนการเชื่อมโยงกัน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้หญิงถูกกระทำรุนแรง

5. การตั้งครุฑหรือติดเชื้อเอ็ดส์โดยฝ่ายหญิงไม่มีโอกาสป้องกัน การตั้งครุฑโดยไม่พึงประสงค์ รวมทั้งการติดเชื้อเอ็ดส์ของสตรีจำนวนไม่น้อยเกิดจากการที่ผู้หญิงไม่สามารถต่อรองวิธีการป้องกัน การตั้งครุฑและการมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายชายเนื่องจากถูกฝ่ายชายข่มขืน หรือจำยอมมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายชายที่ไม่ยินยอมสวมถุงยางอนามัย นับเป็นรูปแบบของความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นตามมาอีกไม่น้อย

จะป้องกันแก้ไขความรุนแรงในสตรีได้อย่างไร

การร่วมกันป้องกันแก้ไขความรุนแรงในสตรีเป็นสิ่งที่หลายฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และสังคมโดยรวม ดังต่อไปนี้

1. ปลูกฝังค่านิยมผู้ชายต้องให้เกียรติผู้หญิง การปลูกฝังค่านิยมเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะค่านิยมที่ผู้ชายต้องรู้จักให้เกียรติผู้หญิง ไม่ทำร้ายผู้หญิงด้วยประการทั้งปวง มีความเมตตากรุณาต่อเพศหญิงที่มีร่างกายอ่อนแอกว่า ยกย่องเชิดชูและให้เกียรติผู้หญิงในความเป็นเพศแม่ ไม่มองว่าผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางอารมณ์เพศ ควรปลูกฝังค่านิยมตั้งแต่เป็นเด็กชายจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่ และพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย

2. ผู้หญิงต้องระวังตัวเองมากขึ้น จะเห็นได้ว่าผู้หญิงมักจะถูกกระทำรุนแรงจากชายที่ใกล้ชิด ดังนั้น ผู้หญิงต้องรู้จักวิธีการระมัดระวังตัวเองให้มากขึ้น รวมทั้งแม่ที่จะต้องคอยดูแลลูกสาวอย่างถูกวิธี ทั้งในภาวะปกติ และรู้จักตั้งข้อสังเกตแนวโน้มที่จะเกิดอันตรายต่อตัวเองและลูกสาว ตลอดจนมีกลยุทธ์ในการต่อสู้และเจรจาต่อรองที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาอย่างมีสติเมื่ออยู่ในภาวะถูกข่มเหง ซึ่งมีหลักการมากมายและจะได้นำเสนอในโอกาสต่อไป

3. ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายต้องกล้าออกมาเปิดเผยและต่อสู้ ผู้หญิงที่ถูกทำร้ายและกล้าที่จะแจ้งความดำเนินคดีนั้น แม้อาจต้องรู้สึกว้าวุ่นต่อการเสียชื่อเสียงและถูกข่มขู่จากฝ่ายที่กระทำบ้าง แต่การลุกขึ้นมาต่อสู้จะเกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวเองและผู้หญิงทั่วโลกที่กล้าหาญลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิและเกียรติของผู้หญิงที่พึงมี และจะเป็นการกระตุ้นสังคมโดยรวมให้หันมาตระหนักที่จะร่วมมือป้องกันแก้ไขกันอย่างจริงจังต่อไป

4. ไม่อ้างประเพณีวัฒนธรรมมาข่มขู่ผู้หญิง ปัจจุบันประชาคมโลกได้ให้ความสำคัญกับสิทธิสตรีมาก หลายฝ่ายต่างลุกขึ้นมาปกป้องคุ้มครองสตรีที่ถูกทำร้ายจากกรอบทางจารีตประเพณี เช่น เมื่อสามีตายภรรยาต้องฆ่าตัวตายตามห้ามผู้หญิงเป็นผู้นำ ลงโทษผู้หญิงด้วยการข่มขืน หรือแม้กระทั่งขลิบอวัยวะเพศหญิง เพื่อไม่ให้ผู้หญิงรู้สึกสุขจากกามารมณ์ ฯลฯ ความเชื่อ จารีตประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ที่นำมาสู่การข่มขู่ กีดกัน และทำร้ายผู้หญิงควรได้รับการเปลี่ยนแปลง

5. สังคมต้องไม่เพิกเฉยต่อผู้หญิงถูกทำร้าย ดังที่ได้ทราบแล้วว่าสถิติผู้หญิงถูกทำร้ายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น บุคคลในสังคมที่รู้เห็นการกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงไม่ว่าจะในรูปแบบใด ควรตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องช่วยกันดูแล ปกป้องคุ้มครอง อาจด้วยการเข้าไปช่วยเหลือโดยตรง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาครู อาจารย์ จะมีส่วนช่วยค้นหานักเรียนและนักศึกษาหญิงที่ถูกทำร้ายจากบุคคลในครอบครัวได้อย่างมาก และหรือประสานกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อร่วมกันเข้าไปช่วยเหลือ ทั้งการค้นหาเข้าไปช่วยเหลือและฟื้นฟูสภาพจิตใจ

6. อบายมุขต้องได้รับการควบคุมอย่างจริงจัง อบายมุขในด้านพุทธศาสนาหมายถึง ความไม่ดี 6 อย่าง ประกอบด้วย เหล้า การเที่ยวกลางคืน การเล่นมั่วเมารื่นเริง การเล่นการพนัน การคบคนชั่ว และการเกี้ยวจร้าน ซึ่งการดื่มสุรยาเสพติด การเที่ยวกลางคืน และการเล่นการพนัน มักเป็นสาเหตุส่งเสริมให้ผู้ชายกระทำการรุนแรงต่อผู้หญิง หากทั้งภาครัฐและเอกชนต่างๆ ร่วมมือกันควบคุมอย่างจริงจัง เชื่อว่าน่าจะช่วยลดความรุนแรงที่กระทำต่อผู้หญิงได้ด้วย

7. ผู้ชายที่ทำร้ายผู้หญิงก็ควรได้รับการเยียวยาเช่นกัน แม้สังคมโดยรวมมักจะมองว่าผู้ชายที่ทำร้ายผู้หญิงสมควรได้รับการลงโทษ แต่ในด้านจิตเวชก็พบได้ไม่น้อยว่าผู้ชายเหล่านั้นมีปัญหาด้านสุขภาพจิต หากได้รับการเยียวยาจะช่วยลดการกระทำที่รุนแรงได้ เช่น จากการศึกษาพบว่าผู้ที่ทำร้ายเด็กและสตรี ส่วนใหญ่มักอยู่ในภาวะติดสุราและยาเสพติด ซึ่งจะเป็นสาเหตุส่งเสริมให้ผู้ชายเหล่านั้นกระทำการรุนแรงต่อสตรี ดังนั้น หากผู้ชายเหล่านั้นได้รับการเยียวยาก็จะช่วยลดทั้งปริมาณและระดับความรุนแรงที่ผู้หญิงถูกทำร้ายด้วยเช่นกัน

การป้องกันแก้ไขปัญหาผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงทั้ง 7 ประการดังกล่าว เป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนสถานบันการศึกษา และสถาบันทางสังคมต่างๆ ควรร่วมกันช่วยเหลืออย่างจริงจัง จริงใจ เป็นระบบต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และปฏิบัติการไปพร้อมๆ กันทุกส่วน น่าจะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงได้ในที่สุด

แม้วันนี้ยังพบว่าผู้ชายยังกระทำการรุนแรงต่อผู้หญิง และผู้หญิงแม้อุบัติขึ้นมาต่อสู้อันแต่ก็ดูเหมือนยอมจำนนต่ออำนาจโดยธรรมชาติที่แข็งแกร่งและยิ่งใหญ่ของความเป็นผู้ชาย แต่ผู้หญิงอย่าลืมว่าอำนาจโดยธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่ของผู้หญิงก็คือความเป็นแม่ คำว่าแม่และความเป็นแม่นั้นเป็นความยิ่งใหญ่ เป็นต้นกำเนิดและเป็นผู้นำ เพราะแม่มหาบุรุษยิ่งใหญ่ทั่วโลกที่ได้รับการยกย่องเชิดชูว่าเป็นผู้กล้าหาญและเป็นผู้นำแห่งกองทัพก็ยังคงต้องใช้คำนำหน้าว่าแม่ทัพ นอกจากนี้ความสำเร็จของบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายล้วนมีแม่และสตรีที่เป็นศรีภรรยาอยู่เบื้องหลังแทบทั้งสิ้น ขอให้กำลังใจแก่ผู้หญิงทั้งหลายทั่วโลก และขอให้ทุกคนจงภูมิใจในความเป็นผู้หญิง เพราะว่าเป็นแม่จะยิ่งใหญ่ฉนั้นแต่สองมือแม่นั้นยังคงเป็นหัตถ์ครองพิภพเหนือชายอยู่เสมอ

วุฒิพงศ์ ภาวะพิงค์
หัวหน้าฝ่ายสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์
โรงพยาบาลสวนปรุง 🙌

รพ.พระศรีฯ ร่วมกับ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7

ต้อนรับคณะอนุกรรมการโครงการเยียวยา

ผู้ได้รับผลกระทบด้านจิตใจ

ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นายแพทย์ธรณินทร์ กองสุข ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ เผยว่า เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2552 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ ร่วมกับ ศูนย์สุขภาพจิตที่ 7 ต้อนรับนายแพทย์หม่อมหลวงสมชาย จักรพันธุ์ ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต นายแพทย์วิษระ เพ็งจันทร์ รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต แพทย์หญิงเพชรดาว โต๊ะมีนา ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิตที่ 15 (3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) และคณะ

จากนั้นในวันที่ 12 ตุลาคม 2552 ทีมต้อนรับได้ร่วมกิจกรรมผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี ประกอบด้วย การบรรยายพิเศษ เรื่อง “การเยียวยาจิตใจผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดย นายแพทย์วิษระ เพ็งจันทร์, การดูแลจิตใจตนเองเมื่อเผชิญความเครียด/ภาวะวิกฤต โดยที่มหาวิทยาลัยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งลงพื้นที่เยี่ยมครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบฯ อำเภอวารินชำราบ จำนวน 5 ครอบครัว สำหรับการลงพื้นที่ครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการลงพื้นที่เยี่ยมจำนวน 20 ครอบครัว ระหว่างวันที่ 11 - 15 ตุลาคม 2552 ทั้งนี้ เพื่อเยี่ยมเยียนและเยียวยาจิตใจให้กับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ไม่สงบ ซึ่งอยู่นอกพื้นที่ ได้แก่ ทหาร และครอบครัวของทหารที่เคยลงมาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา 🇹🇹

เจ้าของ	: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข		
ที่ปรึกษา	: นายแพทย์อุดม	ลักษณะวิจารณ์	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์สุจริต	สุวรรณชีพ	ที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์ชาติรี	บานชื่น	อธิบดีกรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์วิษระ	เพ็งจันทร์	รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต
	: นายแพทย์ทวีศิลป์	วิชญ์โยธิน	ผู้อำนวยการสำนักสุขภาพจิตสังคม
บรรณาธิการ	: นางนันทนา	รัตนากร	สำนักสุขภาพจิตสังคม
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	: นางสาวปิยะดา	ศรีโปฏก	สำนักสุขภาพจิตสังคม

สามารถส่งข้อเขียน บทความ และรายงานทุกความเคลื่อนไหวของงานสุขภาพจิตทั่วประเทศ ได้ที่

กองบรรณาธิการ : เครือข่ายสื่อสุขภาพจิตศึกษาและประชาสัมพันธ์ หน่วยงานสังกัดกรมสุขภาพจิต

สำนักงาน : สำนักสุขภาพจิตสังคม กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 8235, 0 2590 8168

โทรสาร 0 2951 1387, 0 2951 1365

หรือ e-mail : nantana_34@yahoo.com, piyada_tukta@hotmail.com

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์

